

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for vitenskapsteori
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for fremmedspråk
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Referanse

2018/1358-INGHA

Dato

10.10.2018

Invitasjon til innspill: Forslag til programbeskrivelse for forskerutdanningen ved Det humanistiske fakultet

Vi viser til brev av 15.8.2018 med informasjon til institutt og sentre om fremdrift for etablering av eget ph.d.-program ved HF.

I henhold til denne fremdriftsplanen sendes nå utkast til programbeskrivelse. Vi inviterer enhetene til å komme med innspill før endelig behandling i FFU og fakultetsstyret.

Vi understreker at dette er et utkast. Høyst sannsynlig vil det komme endringer som følge av endelig formulering av forskrift for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen og eventuelle utfyllende regler for HF.

I arbeidet med forskrift og nytt fakultetsvist program har vi også sett behovet for en gjennomgang av prosedyrer og retningslinjer og en harmonisering av praksis ved institutt og sentre. Vi ser det som viktig og riktig at HF's ph.d.-kandidater i størst mulig grad har like prosedyrer og rutiner å forholde seg til i sitt utdanningsløp. En slik harmonisering vil sikre like vilkår og lik behandling og være en kvalitetssikring av alle ledd i forskerutdanningen. Fakultetet vil også gjennomgå ph.d.-avtalen.

Fakultetet vil ellers opprette en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal evaluere opplæringsdelen og vurdere eventuelt behov for å opprette nye kurs.

Programbeskrivelsen som er vedlagt har blitt gjennomgått av en arbeidsgruppe utgått fra FFU. Arbeidsgruppen har hatt 11 møter og har bestått av Randi Koppen (IF), Leidulf Melve (AHKR), Pål Antonsen (FoF), Anne Berit Apold (LLE), Elisabeth Akselvoll (HF) og prodekan Anne Beate Maurseth. Inger Marie Hatløy (HF) har også deltatt på møtene. I tillegg har

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Torjus Midtgarden (SVT) deltatt på ett møte for å diskutere opplæringsdelen. Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i en temamal fra Forskningsadministrativ avdeling i utformingen av programbeskrivelsen. De fleste punkter i programbeskrivelsen er drøftet, men ikke alle punkter i detalj.

HF har valgt å utforme programbeskrivelsen så kort og konsist som mulig. Programbeskrivelsen gjentar i liten grad det som står i forskriften og fakultetets prosedyrer og rutiner vil i hovedsak ligge utenfor programbeskrivelsen. Det vil følgelig bli behov for en gjennomgang og eventuell revisjon av rutinebeskrivelsene ved fakultetet og en avklaring på hvor det er mest hensiktsmessig å publisere disse.

Vi imøteser både faglige og administrative innspill til programbeskrivelsen og ber om tilbakemelding innen 31. oktober 2018.

Vennlig hilsen

Anne Beate Maurseth
prodekan

Inger Marie Hatløy
seniorrådgiver

Kopi: Stip-HF og HSU

Vedlegg

- 1 Temamal
- 2 Høringssvar fra HF - revisjon av ph.d.-forskrift
- 3 Forslag til programbeskrivelse ph.d.-program per 10.10.18

Tema for fakultetenes programbeskrivelser

Versjon av 9. februar 2018

Fakultetene skal utarbeide egne ph.d.-programbeskrivelser som skal forholde seg til UiB sin ph.d.-forskrift. Under er det listet en rekke tema der programbeskrivelsene *bør* eller *kan* være mer spesifikke:

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

Overordnet

- Programmets navn (bør)
- Programmets kvalifikasjon: ph.d. (bør)

Læringsutbyttebeskrivelse

- Læringsutbyttebeskrivelse i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (bør)

Opptak

Vilkår for opptak

- På hvilke grunnlag vil søkerne bli vurdert (bør)
- Hvilke dokumenter som skal legges ved søknaden (bør)
- Krav til hva prosjektbeskrivelsen skal inneholde (bør)
- Språkkrav (kan)
- Veileders rolle i søknadsprosessen (kan)

Opptaksperiode

- Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering (bør)
- Maksimal lengde i programmet, inkludert perioder uten finansiering (kan)
- Vilkår for forlengelse etter finansieringens slutt (bør)

Struktur og innhold i programmet

Veiledning

- Veileders plikter (bør)
- Kandidatens plikter i veilederforholdet (bør)

- Antall timer som beregnes til veiledning (kan)
- Understreke at følgende må gjøres tydelig ved oppstart: (kan)
  - Fordeling mellom hoved- og biveileder(e)
  - Eventuell økonomisk kompensasjon til eksterne
- Avslutning av veiledning – prosedyrer (bør)

Midtveisevaluering

- Spesifikk beskrivelse av hva midtveisevalueringen skal inneholde (bør)

Fremdriftsrapportering

- Rutiner for hvordan fremdriftsrapportene skal følges opp (kan)

Opplæringsdelen

- Slå fast de viktigste elementene i programmets opplæringsdel (bør)
  - Valgfri del/obligatorisk del, metode/teori
  - Formidling, og hvordan dette skal beregnes
  - Vitenskapsteori og etikk
- Regler for innpassing av eksterne emner (bør)
- Emner som er tatt før opptak, hvor gamle kan disse være (bør)
- Hvor stor del av opplæringsdelen må tas etter opptak (bør)
- Krav til dokumentasjon av elementer i opplæringsdelen (bør)
- Omtale muligheten for individuelt lesepensum, og regler for dette (bør)
- Muligheten for å innpasse masteremner, og regler for dette (bør)

Avhandlingen

- Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger (kan)
  - Antall artikler
  - Retningslinjer for kappen
  - Retningslinjer for medforfatterskap

Fullføring

Bedømmelse

- Retningslinjer for tidsbruk (kan)
- Hvilke vedlegg som må følge søknaden om å forsvare avhandlingen (bør)
- Elektronisk eller fysisk versjon av avhandlingen, antall eksemplarer av avhandlingen (bør)

- Retningslinjer for innstilling (kan)
- Retningslinjer for errata (bør)
- Beskrive rekkefølge mellom ph.d.-kandidat og opponenter hvis denne skiller seg fra hovedmodellen (kan)
- Retningslinjer for sammendrag og pressemelding (bør)
- Frist for ny innlevering etter underkjenning (kan)

Kvalitetssikring

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

- Beskrivelse av evalueringsordningen for ph.d.-programmet (bør)

Forskningsadministrativ avdeling

Referanse

2018/7518-INGHA

Dato

28.09.2018

Hørings svar fra Det humanistiske fakultet - revisjon av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Vi viser til høringsbrev datert 21.6.18, sak 2018/7518, og diverse vedlegg. Det humanistiske fakultet setter stor pris på det arbeidet som Universitetet i Bergen v/Forskningsadministrativ avdeling har gjort i anledning revisjon av forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiB. Det har vært nyttig for HF å få være med i drøftinger underveis i denne prosessen, selv om fakultetet har vært uenig i beslutningen om å opprette fakultetsvise program. Vi takker for anledningen til å kunne gi vårt hørings svar.

HF finner det viktig å presisere at forskerutdanningen ved UiB skal føre frem til én grad selv om utdanningen blir gitt ved ulike fakulteter. Forskriften bør derfor ha gode og tydelige formuleringer som ikke gir rom for misforståelser, særlig på de paragrafene hvor det ikke åpnes for utfyllende regler.

Ved Det humanistiske fakultet har forskriften vært ute på høring på grunnenhetene og hos Stip-HF. I tillegg har høringen vært drøftet i FFU. HF ga også muntlige innspill til ny forskrift til sak 18/18 i forskningsutvalgets møte 24. mai 2018.

HF har følgende innspill til revisjon av forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen:

Generelle kommentarer:

- Språkvask. Det er en del tekst som blir gjentatt i forskriften, og vi finner at det i enkelte paragrafer er uklart om det menes «fakultetet» eller «fakultetet selv». For å unngå misforståelser er det viktig at forskriften er skrevet i et klart og tydelig språk.
- Generelt ønsker HF at forskriften, som har høyest autoritet av våre styringsdokumenter, er så uttømmende som mulig. Dette også fordi vi anser like vilkår og lik behandling av UiBs kandidater som viktig.
- Vi finner det vanskelig å tolke § 3: «Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptaks krav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.» Skal vi forstå «særlig» som en oppfordring til å ha utfyllende regler på disse områdene, eller som en avgrensning, dvs. at det er bare på disse områdene

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

at fakultetene kan vedta utfyllende regler? Dette har avgjørende betydning for vårt videre arbeid med både program og prosedyrer.

- I utkastet til Forskrift som er sendt ut på høring, er en rekke prosedyrer som lå i den utgående forskriften tatt ut. I stedet blir vi i «Merknader til forslag til endring om Forskrift (...)» bedt om å legge prosedyrer inn programbeskrivelsen. HF hadde gjerne sett at vi i stedet for enkelte prosedyrer kunne hatt utfyllende regler.

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Andre avsnitt: I stedet for «kvalifikasjonsrammeverket» foreslår vi Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, 3. syklus, alternativt NKR, 3. syklus (jf. § 1 Forskriftens virkeområde).

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Første avsnitt: Vi foreslår at «fulltidsstudier» erstattes av «årsverk».

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Dette avsnittet er uklart formulert, her er faktainformasjon om rektors rolle, strategi, intensjon og ansvar mht. tverrfaglighet. Det er uklart bruk av fakultetet og fakultetet selv. Ved bruk av fakultetet selv skapes det usikkerhet om hvorvidt dette gjelder et hvert organ på fakultetsnivået. Kan f.eks. fakultetet selv velge å legge alle beslutninger hos dekan? Er det ingen beslutninger som skal forbeholdes fakultetsstyret ut over vedtak om tvungen avslutning (§ 5-5-2)?

I § 3 i den nye versjonen står det at «Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.»

Det foreslås at paragrafen omformuleres til «Det skal legges til rette for tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.» Forskriften burde også si noe om hvordan dette skal gjøres. Når vi nå skal opprette fakultetsvise programmer, blir det desto viktigere at ansvaret for det tverrfaglige og tverrfakultære er forankret i forskriften.

§ 4. Kvalitetssikring

I revisjonen foreslås at § 4 skal gjelde hele ph.d.-utdanningen, ikke bare opplæringsdelen som tidligere.

Det er uklart hva som menes med at «Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen». HF antar at det menes kvalitetssikringssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB som ble vedtatt i møte i universitetsstyret 30.11.17, sak 129/17, og ber om en presisering av dette.

§ 5-1. Vilkår for opptak

Første avsnitt: Vi foreslår «Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til opptak». Vi forstår det slik at det kun kan stilles strengere krav.

Språklig: Uheldig at det benyttes både «krav til kvalifikasjoner» og «krav til opptak».

§ 5-2. Opptaksvedtak

§ 5-3. Avtaleperiode

Første avsnitt: Foreslår å erstatte «fulltidsstudier» med årsverk.

Andre avsnitt: Foreslår: «Fakultetet selv kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon i avtaleperioden.»

Femte avsnitt: Foreslår å erstatte «studieretten» med avtaleperioden.

Foreslår at avslutning som følge av at avtaleperioden ikke blir forlenget tas inn under § 5-3.

§ 5-4. Ph.d.-avtalen

Første avsnitt: Foreslår å flytte «Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2» til § 5-2.

Andre avsnitt: Vi er i tvil om hvorvidt setningen «Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale» hører hjemme under overskriften ph.d.-avtalen.

Tredje avsnitt: Kan forskriften åpne for en nærmere beskrivelse av hva som kan defineres som «vesentlige endringer» i utfyllende regler?

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

HF anser at pkt. c) i § 5-5-2 er noe vagt formulert. Det vil alltid være en viss tvil knyttet til spørsmålet om en kandidat klarer å gjennomføre forskerutdanningen på normert tid. Til pkt. c) foreslår vi at «begrunnet tvil» erstattes med «stor grunn til å tro».

§ 5-6 Oppsigelse og avskjed

HF foreslår at denne setningen legges til «Avslutning før avtalt tid».

HF finner videre at § 5-5 egentlig ikke hører hjemme under opptak. Vi foreslår derfor at Avslutning før avtalt tid får en egen paragraf med fire underpunkter:

For eksempel: § 6 Avslutning før avtalt tid

§ 6-1. Frivillig avslutning

§ 6-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

§ 6-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet

§ 6-4. Avslutning ved oppsigelse og avskjed

§ 5-6. Oppsigelse og avskjed

Foreslår at denne flyttes til § 6-6-4 om avslutning før avtalt tid.

§ 5-7. Infrastruktur

Her er det feil i paragraferingen.

Vi forstår dette slik at den avtalen som skal inngås mellom UiB og ekstern part for kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass er en annen avtale enn ph.d.-avtalens del C og vi er videre noe i tvil om hvilke kandidater eller interesser denne avtalen skal ivareta.

HF foreslår 1) at ph.d.-avtalens del C oppdateres til også å kunne dekke dette. Vi finner det unødvendig med to avtaler med delvis overlapp. For eksempel kan avtalen ha med et tillegg/vedlegg som oppfyller kravene til NFR.

Alternativ 2) er at det under **§ 5-4 Ph.d.-avtalen** kan stå noe om at det for enkelte kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass også må inngås en tilleggsavtale mellom Universitetet i Bergen og den eksterne part, og spesifisere hvilke tilfeller dette gjelder.

Alternativ 3) er at en tilleggsavtale for kandidater med ekstern tilknytning legges til § 5-3 Avtaleperiode

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

Andre avsnitt: «Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner».

HF foreslår at også «andre fakultet ved UiB» inkluderes på lik linje med andre institusjoner.

§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Andre avsnitt: Om informasjonsplikt om permisjoner: Vi foreslår at dette kommer inn i ph.d.-avtalens del C.

HF mener ellers at forskriften bør si noe om plikt til semesterregistrering, og foreslår en hjemmel for å kreve semesterregistrering i § 8, jf. «Alle UiBs ph.d.-kandidater skal registrere seg i Studentweb hvert semester og bekrefte hvorvidt de er aktive i forskerutdanningen».

<https://www.uib.no/phd/73708/fremdrift#ph-d-registrering>

§ 11-1. Innlevering

Første avsnitt, første setning: Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Her skal det vel være «fakultetet selv».

Fjerde avsnitt: Også i dette avsnittet skal det vel stå «fakultetet selv» og ikke fakultetet.

§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse

Tredje avsnitt: «Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid».

HF mener det er behov for en avklaring på hvordan den nye bedømmelseskomitéen skal vurdere en avhandling som leveres for andre gang, dvs. etter en underkjenning.

Alternativ 1: Anbefaling av et kontinuasjonsmedlem kan gi inntrykk av at den nye komitéens vurdering står i forhold til eller på en eller annen måte har en relasjon til første komitéens vurdering. I så fall finner vi det naturlig at den andre komitéen har tilgang til den første komitéens innstilling, og vurderer ny versjon på bakgrunn av denne.

Alternativ 2: Dersom den nye komitéen skal vurdere andre gangs innlevert avhandling uavhengig av første innleverte avhandling, foreslår vi at § 11-2 avsluttes med setningen «Bedømmelseskomité nummer to gjør sin bedømming på selvstendig grunnlag».

§ 11-2. Tidspunkt fra innlevering til disputas i utgående forskrift er tatt ut i ny forskrift.

HF finner det uheldig, og ser helst at denne paragrafen blir overført til ny forskrift, eller at det åpnes for at vi kan ha utfyllende regler for tidsbruk.

§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen

HF støtter opp om den nåværende ordningen. Det viktigste for HF er likevel at det blir én ordning for fakultetene ved UiB.

Ett institutt ved HF foreslår imidlertid følgende:

1. Me tilrår at UiB innfører eit tillegg og ei justering av § 12 i forskrifta. UiB bør få den same praksisen som andre universitet når det gjeld vurdering av doktoravhandlingar, nemleg at vurderingskomiteen kan tilrå at kandidaten får høve til å gjere omarbeidingar før endeleg innstilling ligg føre. Eit mønster for UiB kan her vere § 14.2 i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Oslo eller § 15.2 i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved NTNU.

I denne samanhengen høyrer det med at vurderingskomiteen òg vurderer ein eventuell omarbeidd versjon av doktoravhandlinga, og at denne versjonen vert rekna som del av den same innleveringa, dvs. at kandidaten ikkje har brukt opp moglegheitene sine til innlevering. Dersom avhandlinga så vert underkjent, også etter omarbeiding, skal kandidaten ha éin siste sjanse til innlevering.

Denne endringa vil gjere slutt på det heilt spesielle reglementet ved UiB, og kan bidra til å fjerne ein del forvirringar og uryddige tilhøve.

HF er kjent med at også andre institutt ved fakultetet støtter dette forslaget.

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

HF finner at denne paragrafen ikke hører til under § 12.

Vi finner det videre ikke definert kva som er «formelle feil».

§ 12-3. Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

HF ser det som uproblematisk at dekan på fullmakt godkjenner en komitéinnstilling når den enstemmig, enten negativ eller positiv.

Til andre avsnitt: HF foreslår at det ved begrunnet tvil om komiteens innstilling eller ved delt innstilling, er fakultetsstyret som avgjør om man skal søke nærmere avklaring frå bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse

Paragrafen er identisk med § 11-2, og bør stå under 11-2.

Vennlig hilsen

Anne Beate Maurseth
prodekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Høringssvar fra AHKR
- 2 Høringssvar fra FoF
- 3 Høringssvar fra SKOK og SVT
- 4 Høringssvar fra LLE
- 5 Høringssvar fra Stip-HF

Kopi

Institutt for fremmedspråk

Senter for vitenskapsteori

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Ph.d.-program for humanistiske fag ved Universitetet i Bergen

- Opprettet av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen XX.XX.XXXX, med hjemmel i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen (fastsatt av universitetsstyret XX.XX.XXXX), og utfyllende regler til denne forskrift, fastsatt av fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet XX.XX.XXX

1. Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

1.1. Overordnet

1.1.1. Programmets navn

- Ph.d.-program for humanistiske fag ved Universitetet i Bergen

1.1.2. Programmets målsetning

- Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for humanistisk forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

1.1.3. Programmets omfang

- Ph.d.-utdanningen ved Det humanistiske fakultet er normert til tre (3) årsverk og inkluderer en opplæringsdel av 30 studiepoengs omfang.

1.1.4. Programmet kvalifikasjon

- Programmet fører frem til graden ph.d. (philosophiae doctor).

1.2. Læringsutbyttebeskrivelse

1.2.1. Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende kunnskaper

- Kandidaten er i kunnskapsfronten innenfor sitt forskningsfelt, og behersker dets vitenskapsteori og metoder.

- Kandidaten kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike perspektiver, metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter.
- Kandidaten kan bidra til utvikling av ny kunnskap, og nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor sitt forskningsfelt.

1.2.2. Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende ferdigheter

- Kandidaten kan formulere problemstillinger, planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt nivå.
- Kandidaten kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på sitt forskningsfelt.
- Kandidaten kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet.
- Kandidaten kan formidle sitt forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler.
- Kandidaten kan delta i debatter innenfor sitt forskningsfelt i nasjonale og internasjonale fora.

1.2.3. Ved fullført doktorgrad skal kandidaten ha oppnådd følgende generelle kompetanse

- Kandidaten kan planlegge og iverksette tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter.
- Kandidaten kan analysere store mengder informasjon, forklare og forstå komplekse sammenhenger og gjøre rede for egne vurderinger.
- Kandidaten kan skrive i ulike sjangrer, tilpasset ulike formidlingskanaler.
- Kandidaten kan levere muntlige presentasjoner på høyt nivå.
- Kandidaten kan inngå i større samarbeid, og bidra til å gjennomføre krevende prosjekter på en kritisk og innovativ måte.

2. Opptak

2.1. Vilkår for opptak

2.1.1. Krav til kvalifikasjon

- Søkeren må som hovedregel ha en femårig mastergrad i tråd med beskrivelsene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), andre syklus.
- Fakultetet kan etter søknad godkjenne andre mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-utdanningen dersom graden utgjør del av en helhetlig høyere utdanning som totalt tilsvarer en femårig mastergrad i tråd med beskrivelsene i NKR.
- Søkerens masteroppgave må være av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven. Det vises til UHRs karakterbeskrivelse for karakternivå.
- Søkere med utdanning fra utlandet vil bli vurdert etter NOKUTs og HFs kriterier.
- Fremmedspråklige søkere, som ikke har dansk eller svensk som morsmål, må ha tilfredsstillende engelskkunnskaper.
- Det humanistiske fakultet kan sette ytterligere krav til kvalifikasjon ved utlysning av stipendiatstillinger

2.1.2. Krav til prosjektbeskrivelse

- Søknaden skal inneholde en plan for prosjektet skrevet i henhold til godkjent mal.¹ Malens viktigste elementer er:
  - En tydelig beskrivelse av det vitenskapelige prosjektet, med problemformuleringer, hypoteser og etiske aspekter.
  - En tidsplan for gjennomføring, med milepeler og eventuelle utenlandsopphold. som også omfatter opplæringsdelen.
  - Finansieringsplan.
- Søknaden skal oppgi hvilket språk søkeren planlegger å benytte i sin avhandling
  - Norsk, engelsk, svensk og dansk godtas alltid.
  - I tillegg tillates språk som kan ivaretas på en forsvarlig måte ved det institutt som forvalter det aktuelle fagområdet. Denne vurderingen gjøres ved instituttet.
  - Valg av språk i avhandlingen må være avklart minimum seks måneder før innlevering.

2.1.3. Krav til finansiering

- Søkere uten stipendiatstilling ved fakultetet må ha tilfredsstillende finansiering for hele forskerutdanningsløpet, både for levekostnader og driftsutgifter som knytter seg til forskningen.
- Ved opptak må det være avklart at de planlagte utgiftene til doktorgradsprosjektet, inkludert utgifter til feltarbeid, vitenskapelig assistanse og/eller utenlandsopphold, er tilfredsstillende dekket.

2.1.4. Krav til dokumentasjon

- Dokumentasjon av utdanning (kopi av vitnemål fra universitet eller høyskole)
- Sammendrag av master- eller hovedoppgave
- Evt. faglig publikasjonsliste
- Dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser – hvis aktuelt
- Erklæring om støtte fra minst én veileder med tilknytning til fakultetet
- Fakultet kan kreve at det fremlegges dokumentasjon på tilfredsstillende engelskkunnskaper

---

¹ En felles mal for prosjektbeskrivelse vil bli utformet ved fakultetet.

- Evt. dokumentasjon av nødvendige ressurser for gjennomføring, i form av en plan for finansiering.
- Fakultet kan sette ytterligere krav til dokumentasjon ved utlysning av stipendiatstillinger

2.1.5. Grunnlag for vurdering

- Søkerens formelle kvalifikasjoner: fagbakgrunn, karaktergrunnlag og studieprogresjon
- Prosjektkvalitet, nyskaping og gjennomførbarhet
- Integrasjon i et aktivt forskningsmiljø og infrastruktur ved HF
- Eventuelle etiske aspekter
- Finansiering

2.1.6. Residensplikt

- Fakultetet kan kreve residensplikt.

2.1.7. Fremgangsmåte ved opptak

- Det er ingen faste søknadsfrister knyttet til opptak til dette programmet.
- Søkere som blir tilsatt i stipendiatstilling ved Det humanistiske fakultet blir vurdert i forbindelse med tilsettelse, og trenger ikke å sende egen søknad om opptak til ph.d.-programmet.
- Andre søkere må søke om opptak til ph.d.-programmet på eget søknadsskjema.
- Søknad sendes via det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til.
- Avgjørelsen om opptak skjer etter innstilling fra vedkommende institutt, i hht. programmets grunnlag for vurdering.
- Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det normalt ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.

2.2. Avtaleperiode

2.2.1. Maksimal lengde på planlagt utdanningsløp ved opptak

- Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) årsverk. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre avtaleperiode enn seks (6) år.
- Ved lovhemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.
- Avtaleperioden forlenges også i tråd med fakultetets personalpolitikk, når det er innvilget permisjon for gjennomføring av arbeidslivsfag eller verv knyttet til stipendiatstatusen.
- For kandidater som er tilsatt i stipendiatstilling ved Det humanistiske fakultet innvilges slike forlengelser automatisk.

- For kandidater som ikke har slik tilknytning innvilges forlengelse ved presentasjon av gyldig dokumentasjon fra annen arbeidsgiver.

2.2.2. Maksimal lengde i programmet, inkludert perioder uten finansiering

- Når finansieringsperioden er over, vil kandidaten bli skrevet ut av programmet med mindre det søkes om forlengelse.
- Det kan gis forlengelse i inntil 2 ½ år utover endt finansiering.

2.2.3. Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt

- Det søkes om forlenget avtaleperiode på eget skjema.
- Eventuell forlengelse gis i tråd med en reell vurdering av gjenstående arbeidsmengde og finansiering.
- Søknaden må være støttet av veileder og instituttledelse.
- Når avtaleperioden ikke forlenges, skrives kandidaten ut av programmet.

2.3. Ph.d.-avtalen

Opptak til ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og fakultetet. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet.²

3. Struktur og innhold i programmet

3.1. Ph.d.-programmet består av følgende obligatoriske aktiviteter

- Kandidaten skal møte til veiledning med oppnevnt(e) veileder(e).
- Kandidaten skal årlig rapportere om sin fremdrift i henhold til standardisert prosedyre.
- Kandidaten skal gjennomføre midtveiseevaluering etter gjeldende retningslinjer.
- Kandidaten skal gjennomføre en opplæringsdel på 30 stp, inkludert kurs i vitenskapsteori og etikk på minimum 5 stp.
- Kandidaten skal utføre selvstendig forskning som skal resulterer i en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard.
- Kandidaten skal avholde prøveforelesning.
- Kandidaten skal forsvare sin avhandling i en offentlig disputas.

---

² Fakultetet avventer forskriftens formuleringer om avtale med eksterne partnere, jf. det som til nå har vært del C i ph.d.-avtalen. Ph.d.-avtalen må revideres når programmet og ny forskrift er på plass.

3.1.1. Veiledningens rammer

- Kandidatene skal som hovedregel ha mer enn én veileder, og kandidaten skal få tilbud om både hovedveileder og minst én medveileder.
- Veilederne skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere.
- Alle oppnevnte veiledere skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå. Det er ønskelig at minst én av veilederne har erfaring med veiledning på ph.d.-nivå.
- Hovedveileder skal være avklart ved opptakstidspunktet, og dersom det er snakk om flere veiledere skal det komme tydelig frem hvem som er hovedveileder.
- Det skal skrives en egen veiledningsavtale i starten av ph.d.-utdanningen (ph.d.-avtalens del B), som regulerer arbeidsfordeling og ansvarsforhold mellom ulike veilederroller. Avalen skal holdes oppdatert ved eventuelle endringer

3.1.2. Veiledningens innhold

- Veiledere og kandidat skal sammen planlegge opplæringsdelen og den selvstendige forskningen i doktorgradsløpet med utgangspunkt i de kravene som stilles til oppnådd læringsutbytte.

3.1.3. Veiledningens omfang

- Kandidaten har krav på 18 timers veiledning per semester ved normal progresjon.
- Veileder(e) får godkjent 18 timer (faktor 2) per semester i sitt undervisningsregnskap for veiledning av ph.d.-kandidater ved normal progresjon.
- Totalt antall timer for å veilede en ph.d.-kandidat utgjør 216 timer, dette inkluderer alle sider ved veiledningsforholdet, som for eksempel møte med kandidaten og forberedelse til veiledning.

3.1.4. Veilederes og kandidatens plikter i veiledningsforholdet:

- Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d-utdanningen for ph.d.-kandidaten, og skal være kandidatens primærkontakt.
- Veilederens og kandidatens plikter er nærmere beskrevet i ph.d.-avtalens del B.

3.1.5. Avslutning av veiledning

- Uenighet eller konflikt knyttet til veiledningen skal løses på lavest mulig nivå. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.

- Ph.d.-kandidat og veileder kan til enhver tid og uavhengig av hverandre ta opp saker som gjelder forskerutdanningen med grunnenhetens ph.d.-koordinator, (f.eks. vanskeligheter knyttet til veiledning eller progresjon i forskerutdanningen).
- Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.
- Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

3.2. Fremdriftsrapportering

- Alle ph.d.- kandidater og hovedveiledere ved UiB plikter jevnlig å gjennomføre fremdriftsrapportering, ved å svare på en spørreundersøkelse som sendes ut én gang om året.
- Kandidat og hovedveileder har et likeverdig ansvar for rapportering.
- Hovedmålsetning: Å vurdere prosjektbeskrivelsen opp mot utviklingen i prosjektet, og vurdere behov for justeringer.
- Fremdriftsrapporten skal følges opp av det instituttet som kandidaten er knyttet til.

3.3. Midtveisevaluering

- Alle ph.d.-kandidater ved UiB skal gjennomgå en midtveisevaluering.
- Hovedmålsetning: Å hjelpe ph.d.-kandidaten til å gjøre opp status, identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet.
- Det er instituttens ansvar å kalle inn til midtveisevaluering.
- Midtveisevalueringen gjennomføres når kandidaten har kommet ca. halvveis i perioden for doktorgradsarbeidet.
- Midtveisevalueringen foregår i et møte med kandidaten der instituttledelse, fagkompetanse og administrasjon er representert.
- Fagkompetansen skal bestå av minst én fagperson i tillegg til veileder(e).
- Administrasjonen representeres ved instituttets ph.d.-koordinator eller tilsvarende.
- Kandidat og hovedveileder skal før møtet levere hver sin rapport som beskriver status i avhandlingsarbeidet.
- Kandidaten skal i tillegg levere tekst (kapitler, utdrag eller sammendrag av avhandlingen) eller gi en muntlig presentasjon. Omfanget av teksten/presentasjonen bestemmes av kandidatens fagmiljø.
- Midtveisevalueringen skal dokumenteres på gjeldende mal, og følges opp ved instituttet dersom det framkommer avvik, behov for tiltak, eller annet.

3.4. Sluttseminar (mesterklasse)

- Alle ph.d.-kandidater ved fakultetet skal få tilbud om sluttseminar
- Det er instituttets ansvar at det blir gjennomført sluttseminar for de ph.d.-kandidatene som ønsker det.
- Tilbudet gis når kandidaten har ca. ½ års arbeid igjen før planlagt innlevering, eller som virkemiddel for å fremme innlevering for kandidater som er forsinket.³

3.5. Avhandlingen

- Avhandlingen kan skrives som en monografi eller som en samling artikler med en kappe.
- Avhandlingen skal tilsvare et forskningsarbeid som utgjør 2,5 årsverk.⁴

3.6. Opplæringsdelen

3.6.1. Opplæringsdelens innhold

- Opplæringsdelen i forskerutdanningen består av 30 studiepoeng.
- 15 av disse studiepoengene skal avlegges som kurs som tilbys ved fakultetet.
- Minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak.
- Emner som er tatt før opptak bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.
- Innenfor de gitte rammer er opplæringsdelen individuell og tilpasset avhandlingsarbeidet og karriereplanene til den enkelte kandidat.
- De 15 studiepoengene som tilbys ved fakultetet er obligatoriske og skal fordeles slik:
  - 5-10 sp i vitenskapsteori og etikk.
  - 5-10 sp i overførbare ferdigheter.
- De resterende 15 studiepoeng skal støtte opp under avhandlingsarbeidet, ha metodisk relevans, og settes sammen i henhold til følgende kriterier:
  - Inntil 10 studiepoeng for organiserte ph.d.-kurs i regi av forskerskoler eller andre
  - Inntil 6 studiepoeng for deltagelse med innlegg på relevante vitenskapelige konferanser og seminarer
  - Inntil 8 studiepoeng for gjennomførte redskapskurs på alle nivåer innen andre fagområder, inkludert spesielle språkfag
  - Inntil 3 studiepoeng for populærvitenskapelige foredrag og artikler, inkludert kronikker
- Følgende aktiviteter gir ikke uttelling i opplæringsdelen:
  - framlegging av avhandlingskapitler på interne seminarer
  - Unntak: større seminarer over 1-2 dager der kandidaten også kommenterer andres avhandlingskapitler
  - utenlandsopphold
  - pliktarbeid

---

³ Retningslinjer for sluttseminar skal utarbeides på fakultetsnivå.

⁴ Retningslinjer for monografi og artikkelbasert avhandling skal utvikles på fakultetsnivå.

- midtveiseevaluering
- Ved godkjenning av emner fra lavere nivå skal poengreduksjon vurderes.

3.6.2. Krav til dokumentasjon

- Alle elementer i opplæringsdelen skal dokumenteres og godkjennes i tråd med i enhver tid gjeldende retningslinjer.
- Samlet opplæringsdel må være godkjent minst seks måneder før kandidaten kan søke om innlevering.
- Opplæringsdelen regnes ikke som fullført før det foreligger en formell godkjenning av samlet opplæringsdel.

4. Fullføring

4.1. Bedømmelse

4.1.1. Retningslinjer for tidsbruk:

- Det skal normalt ikke gå mer enn fem måneder fra innlevering til disputas.

4.1.2. Søknaden om innlevering av doktorgradsarbeid

- Søknad om innlevering av doktorgradsarbeid skjer på eget skjema.
- Avhandlingen skal leveres i henhold til den UiB mal som gjelder på søknadstidspunktet.
- Avhandlingen skal leveres elektronisk, og i så mange innbundne eksemplarer som instituttet bestemmer (normalt 4 kopier).
- Eventuell dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer, skal legges ved.
- Medforfattererklæringer skal legges ved når dette er påkrevd (dersom avhandlingen består av arbeid der flere enn kandidaten har bidratt).

4.1.3. Prøveforelesning

- Kandidaten skal holde en prøveforelesning om et oppgitt emne på 45 minutter.⁵
- Emnet for prøveforelesningen skal foreslås av den samme komiteen som har vurdert avhandlingen.
- I hovedregel er det den samme komiteen som vurderer prøveforelesningen.
- Instituttene har ansvar for å kunngjøre emnet for prøveforelesningen til doktoranden ti virkedager før forelesningen skal holdes.
- Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-graden, og vurderes som bestått eller ikke bestått.

---

⁵ Nærmere retningslinjer vedrørende nivå for prøveforelesning og tilknytning til avhandlingens emne vil bli utarbeidet av fakultetet.

- Prøveforelesningen avholdes normalt dagen før disputas.

4.1.4. Disputas⁶

4.1.5. Retningslinjer for errata og retting av formelle feil i avhandlingen⁷

4.1.6. Retningslinjer for sammendrag og pressemelding

4.2. Ved underkjenning

- Søknad om andre gangs innlevering kan ikke leveres senere enn fem år etter at vedtak om første gangs underkjenning har funnet sted.

5. Kvalitetssikring

5.1. Evalueringsordning for ph.d.-programmet

- Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet blir evaluert i henhold til UiBs kvalitetssikringssystem for ph.d.-utdanning.
- Fakultetets forsknings- og forskerutdanningsutvalg (FFU) har programansvar for ph.d.-programmet og følger opp kvalitetssikring av de elementer som ligger på programnivå.

---

⁶ Retningslinjer for disputas vil bli utarbeidet av fakultetet.

⁷ I det sentrale forskriftsarbeidet antydes det nå at dette skal reguleres av utfyllende regler bestemt ved det enkelte fakultet.